

Briselē, 2020. gada 17. augustā
REV2 – aizstāj 2018. gada 4. jūnija
paziņojumu (REV1)

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI PAR MUITAS DARBU INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA TIESĪBU ĪSTENOŠANĀ

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par “trešo valsti”¹. Izstāšanās līgumā² ir paredzēts pārejas periods, kas beigsies 2020. gada 31. decembrī. Līdz minētajam datumam Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pilnībā ir piemērojamas ES tiesības³.

Pārejas periodā ES un Apvienotā Karaliste risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, jo īpaši paredzot brīvās tirdzniecības zonas izveidi. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stāsies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā ļoti atšķirtos no Apvienotās Karalistes dalības iekšējā tirgū,⁴ ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Tādēļ visām ieinteresētajām personām un jo īpaši ekonomikas dalībniekiem tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas būs spēkā pēc pārejas perioda beigām (sk. tālāk A daļu). Šajā paziņojumā arī paskaidroti noteikumi, kas pēc pārejas perioda beigām būs piemērojami Ziemeļīrijā (sk. tālāk B daļu).

Ieteikums ieinteresētajām personām

Lai novērstu šajā paziņojumā izklāstītās sekas, ieinteresētajām personām jo īpaši tiek ieteikts:

- rūpīgi izvērtēt, kur iesniegt rīcības pieprasījumus Savienībā saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 608/2013;

¹ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (izstāšanās līgums).

³ Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti izstāšanās līguma 127. pantā, bet šā paziņojuma kontekstā nav būtiski.

⁴ Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzīšana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Turklāt brīvās tirdzniecības nolīgums neatceļ nedz muitas formalitātes un kontroles (tostarp attiecībā uz preču un to izejvielu izcelsmi), nedz arī importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

- izvērtēt vajadzību pēc pārejas perioda beigām iegūt Apvienotās Karalistes muitas aizsardzību saskaņā ar piemērojamiem Apvienotās Karalistes tiesību aktiem.

Lūdzam ievērot, ka

šis paziņojums neattiecas uz:

- konkrētām intelektuālā īpašuma tiesībām ES;
- ES noteikumiem par intelektuālā īpašuma tiesību izsmelšanu⁵;
- ES noteikumi par tiesu iestāžu sadarbību civillietās un komercietās (“Eiropas starptautiskās privāttiesības”).

Attiecībā uz šiem aspektiem tiek gatavoti vai jau ir publicēti citi paziņojumi⁶.

Turklāt vēršiet uzmanību uz vispārīgāko paziņojumu par aizliegumiem un ierobežojumiem, arī importa/eksporta licencēm.

A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM

Pēc pārejas perioda beigām ES noteikumi par muitas darbu intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanā, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 12. jūnija Regula (ES) Nr. 608/2013 par muitas darbu intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanā⁷, Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši. Tam ir konkrēti šādas sekas.

ES muitas dienestiem būs jāpiemēro Regulā (ES) Nr. 608/2013 paredzētā kontrole preču aprītei starp ES un Apvienoto Karalisti.

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 608/2013 II nodaļas 1. iedaļu pieprasītājs var kompetentajai muitas nodaļai iesniegt pieprasījumu Savienībā, kurā šis dalībvalsts un vienas vai vairāku citu dalībvalstu muitas dienestiem ir prasīts rīkoties attiecībā uz precēm, par kurām ir aizdomas, ka ar tām pārkāpj intelektuālā īpašuma tiesības.

Attiecībā uz pieprasījumu Savienībā, ja pieprasījumu ir apstiprinājusi kompetentā muitas nodaļa saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 608/2013 II nodaļas 2. iedaļu, šis lēmums stājas spēkā visās dalībvalstīs, kurās prasīts, lai muitas dienesti rīkotos (Regulas (ES) Nr. 608/2013 10. panta 2. punkta b) apakšpunkts).

- Pieprasījumu Savienībā iesniegšana Pēc pārejas perioda beigām pieprasījumus Savienībā vairs nevar iesniegt Apvienotās Karalistes kompetentajai muitas nodaļai.

⁵ Jebkurā gadījumā jāatgādina, ka Regulu (ES) Nr. 608/2013 nepiemēro nelikumīgai paralēlai tirdzniecībai un pārsniegumiem, sk. Regulas (ES) Nr. 608/2013 1. panta 5. punktu.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv

⁷ OV L 181, 29.6.2013., 15. lpp.

Pieprasījumi Savienībā, kas iesniegti pirms pārejas perioda beigām vienā no ES dalībvalstīm, kas nav Apvienotā Karaliste, paliek spēkā Eiropas Savienībā pēc pārejas perioda beigām pat tad, ja Apvienotās Karalistes muitas dienesti ir starp tiem muitas dienestiem, kurus lūdz rīkoties. Tomēr attiecīgais pieprasījums vairs nebūs spēkā Apvienotajā Karalistē. Ja pieprasījums Savienībā tika iesniegts citā dalībvalstī, nevis Apvienotajā Karalistē, un tajā tika pieprasīts, lai rīkojas tikai attiecīgās dalībvalsts muitas dienesti un Apvienotās Karalistes muitas dienesti, šis pieprasījums paliek spēkā kā pieprasījums dalībvalstī, kurā tas iesniegts.

- Lēmumi par pieprasījumu Savienībā apstiprināšanu Lēmumi par pieprasījumu Savienībā apstiprināšanu, ko pieņēmusi Apvienotās Karalistes kompetentā muitas nodaļa, pēc pārejas perioda beigām vairs nav spēkā ES. Minētajiem lēmuma turētājiem ir jāiesniedz jauns pieprasījums Savienībā kādā no ES dalībvalstīm, lai saņemtu lēmumu par pieprasījuma apstiprināšanu attiecībā uz pieprasījuma iesniegšanas brīdī izvēlēto(-ajām) dalībvalsti(-īm).

Lēmumi par pieprasījumu Savienībā apstiprināšanu, kas pieņemti vienā no ES dalībvalstīm, paliek spēkā Eiropas Savienībā pēc pārejas perioda beigām pat tad, ja Apvienotās Karalistes muitas dienesti ir starp tiem muitas dienestiem, kurus lūdz rīkoties. Ja pieprasījums Savienībā tika apstiprināts citā dalībvalstī, nevis Apvienotajā Karalistē, un tajā tika pieprasīts, lai rīkojas tikai attiecīgās dalībvalsts muitas dienesti un Apvienotās Karalistes muitas dienesti, šis lēmums paliek spēkā dalībvalstī, kurā tas pieņemts.

B. ZIEMEĻĪRIJĀ PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI

Protokolu par Īriju/Ziemeļīriju (“Ī/ZĪ protokols”) piemēro pēc pārejas perioda beigām⁸. Lai turpinātu piemērot Ī/ZĪ protokolu, periodiski ir jāsaņem Ziemeļīrijas Leģislatīvās asamblejas piekrišana, un sākotnējais piemērošanas periods ir 4 gadi pēc pārejas perioda beigām⁹.

Ī/ZĪ protokolā ir noteikts, ka daži ES tiesību noteikumi ir piemērojami arī Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju. Turklāt Ī/ZĪ protokolā ES un Apvienotā Karaliste ir vienojušās, ka Ziemeļīriju uzskata par dalībvalsti, ciktāl ES noteikumi ir piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju¹⁰.

Ī/ZĪ protokolā ir paredzēts, ka Regulu (ES) Nr. 608/2013 piemēro Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju¹¹.

- intelektuālā īpašuma tiesības, kas saskaņā ar Apvienotās Karalistes tiesību aktiem ir aizsargātas Ziemeļīrijā¹²; kā arī

⁸ Izstāšanās līguma 185. pants.

⁹ Ī/ZĪ protokola 18. pants.

¹⁰ Izstāšanās līguma 7. panta 1. punkts saistībā ar Ī/ZĪ protokola 13. panta 1. punktu.

¹¹ Ī/ZĪ protokola 5. panta 4. punkts un minētā protokola 2. pielikuma 45. iedaļa.

- ES intelektuālā īpašuma tiesības, kas saskaņā ar Ī/ZĪ protokolu ir aizsargātas Ziemeļīrijā¹³, t. i.,
 - lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde vai cilmes vietas nosaukums, kā paredzēts Regulā (ES) Nr. 1151/2012¹⁴;
 - stipro alkoholisko dzērienu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kā paredzēts Regulā (ES) 2019/787¹⁵;
 - aromatizēto produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kā paredzēts Regulā (ES) Nr. 251/2014¹⁶;
 - vīna cilmes vietas nosaukumi vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 II daļas II sadaļas I nodaļas 2. un 3. iedaļā¹⁷.

Tomēr Ī/ZĪ protokols izslēdz iespēju, ka Apvienotā Karaliste attiecībā uz Ziemeļīriju:

- piedalītos Savienības lēmumu pieņemšanā un veidošanā¹⁸;
- pieprasītu Apvienotās Karalistes izdoto licenču savstarpēju atzīšanu attiecībā uz Ziemeļīriju¹⁹. Tomēr Ziemeļīrijā ir spēkā Apvienotās Karalistes veikts novērtējums attiecībā uz Ziemeļīriju²⁰.

¹² Jāatgādina, ka saskaņā ar izstāšanās līguma 54. pantu dažas intelektuālā īpašuma tiesības, kas reģistrētas vai piešķirtas ES pirms pārejas perioda beigām, pēc pārejas perioda beigām joprojām ir Apvienotajā Karalistē piemērojamas intelektuālā īpašuma tiesības. Tas nozīmē, piemēram, ka ES pirms pārejas perioda beigām reģistrētas vai piešķirtas ES preču zīmes īpašnieks pēc pārejas perioda beigām kļūs par divu identisku preču zīmju īpašnieku: viena aizsargāta un piemērojama ES kā ES preču zīme, kas ir derīga 27 dalībvalstīs, un viena aizsargāta un piemērojama Apvienotajā Karalistē kā Apvienotās Karalistes valsts preču zīme.

¹³ Ī/ZĪ protokola 5. panta 4. punkts un minētā protokola 2. pielikuma 45. iedaļa.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 21. novembra Regula (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regula (ES) 2019/787 par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu un marķējumu, stipro alkoholisko dzērienu nosaukumu lietošanu citu pārtikas produktu noformējumā un marķējumā, stipro alkoholisko dzērienu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, lauksaimnieciskās izcelsmes etilspirta un destilātu izmantošanu alkoholiskajos dzērienos (OV L 130, 17.5.2019., 1. lpp.).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Regula (EK) Nr. 251/2014 par aromatizētu vīna produktu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību (OV L 84, 20.3.2014., 14. lpp.).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju (OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.).

¹⁸ Ja ir vajadzīga informācijas apmaiņa vai savstarpējas apspriedes, tās notiek apvienotajā konsultatīvajā darba grupā, kas izveidota ar Ī/ZĪ protokola 15. pantu.

¹⁹ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta pirmā daļa.

²⁰ Ī/ZĪ protokola 7. panta 3. punkta ceturtnā daļa.

Konkrētāk, tas cita starpā nozīmē to, ka:

- Apvienotās Karalistes kompetentās muitas nodaļas pieņemts lēmums, ar ko apstiprina pieprasījumu attiecībā uz Ziemeļīriju, nav spēkā ES;
- Apvienotās Karalistes kompetentās muitas nodaļas pieņemts lēmums, ar ko apstiprina pieprasījumu attiecībā uz Ziemeļīriju, *ir* spēkā Apvienotajā Karalistē attiecībā uz Ziemeļīriju saistībā ar ES intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saskaņā ar Ī/ZĪ protokolu ir aizsargātas Ziemeļīrijā;
- dalībvalsts kompetentās muitas nodaļas pieņemts lēmums, ar ko apstiprina pieprasījumu Savienībā, var iekļaut Apvienoto Karalisti attiecībā uz Ziemeļīriju saistībā ar ES intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saskaņā ar Ī/ZĪ protokolu ir aizsargātas Ziemeļīrijā.

Komisijas tīmekļa vietne par nodokļiem un muitas savienību (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/counterfeit-piracy-other-ipr-violations/defend-your-rights_en) sniedz vispārīgu informāciju par noteikumiem par muitas darbu intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanā. Šīs vietnes vajadzības gadījumā tiks atjauninātas ar papildu informāciju.

Eiropas Komisijas
Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāts